

Az ismeretkör: **A neveléstudomány elméleti-fogalmi rendszere 2.**

Kredittartománya: 5 kredit

Tantárgyai:

1) **Összehasonlító pedagógia**

Tantárgy neve: Összehasonlító pedagógia NTMA szak
Neptunkód: NEVMAN1003, NEVMAL1003

Kreditértéke: 5

A tantárgy **besorolása**: kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet.

A tanóra típusa: előadás, **óraszám**: 20/félév.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők**:

- az előadások témaköreinek ppt-i elérhetőek közös elektronikus felületen;
- bibliográfia összeállítása választott témakör alapján;
- szaknyelvi gyakorlat, idegen nyelvű szakszövegek fordítása.

A **számonkérés** módja: kollokvium.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok**: -

A tantárgy **tantervi helye**: 1. félév.

Előtanulmányi feltételek: -

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A tárgy a legújabb pedagógiai és szociálpszichológiai kutatások eredményeit ismertetve azt mutatja be, hogy melyek azok a szempontok, amely mentén az összehasonlító pedagógia meghatározható és vizsgálható. Egyes kulturális, vallási, alternatív, reform- és hagyományos pedagógiákat követő, valamint fenntartói típustól függően a nevelési és oktatási módon különbözhetnek. Megvizsgáljuk, hogy melyek azok a kulturális értékek, amelyek a tudás, a tanulás természetére, a tanítás, illetve a tanulás/elsajátítás folyamatára és hasonló pedagógiai vonatkozásokra mutatnak, és a társadalomban, családban, formális és informális közegben miként szocializálódnak rájuk a gyerekek. A tárgy a cigányság hazai és nemzetközi, a többnyelvű-többkultúrájú, multikulturális környezetben élő gyerekek oktatási szocializációjára is kitér. A tárgy célja a pedagógiában nagy veszélyekkel járó „kulturális vakság” csökkentése vagy megszüntetése a hallgatókban, pedagógiai szemléletformálás, illetve a konkrét ismereteken keresztül a hallgatók elméleti és gyakorlati pedagógiai készletének gazdagítása, finomítása. A tantárgy feladata, hogy a neveléstudomány komparatív megközelítésű nemzetközi jellegére felhívja a figyelmet, tekintettel arra, hogy a nemzetközi komparatív vizsgálatok alkalmazása nélkülözhetetlenül hozzátartozik valamennyi empirikus és elméleti neveléstudományi területhez. Kiemelt feladat továbbá a nemzetközi pedagógiai gyakorlat és a hazai tendenciák összevetésének horizontjában való eligazodás képességének erősítése.

A **2-5** legfontosabb kötelező, illetve ajánlott **irodalom**:

1. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk., 2002): *Összehasonlító pedagógia*, Booksin Print, Budapest.
2. Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2002): *A kritikai gondolkodás fejlesztése*. Pécsi TE, Pécs–Bp. ISBN: 9636419205
3. Bray Mark (szerk., 2006): *Összehasonlító pedagógia*, Magyar Pedagógiai Társaság, Budapest.
4. Kozma Tamás (2006): *Az összehasonlító neveléstudomány alapjai*, Új Mandátum Kiadó,

Budapest ISBN: 963-960-932-3

5. Szivák Judit (2003): *A reflektív gondolkodás fejlesztése*. Gondolat Kiadó, Budapest, ISBN: 9639500615

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri a neveléstudomány és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és probléma megoldási módszereit.
- Ismeri a nevelés-oktatás elméleti modelljeinek hátterét, a különböző elméleti paradigmák evolúcióját, rendszerbe tudja foglalni a multi- és interkulturális pedagógia nemzetközi megközelítéseit.
- Alaposan ismeri a neveléstudományi, társadalomtudományi kutatások kvalitatív és kvantitatív és kevert módszereit, eszközeit és ezek alkalmazási lehetőségeit és korlátait. Ismeri a kutatásra vonatkozó etikai normákat.
- Tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legújabb kutatási eredményeivel, a releváns pedagógiai innovációkkal, ezeket kritikusan elemzi, értelmezi.
- Mély ismeretekkel rendelkezik a tanulásra vonatkozó tudományos elméletekben, ismeri a tanulás stratégiáit, módszereit, a tanulás és tanítás, nevelés támogatásának eljárásait, érti a tanulás különböző tereinek és környezeteinek szerepét az élethosszig tartó és az élet és kultúra minden területére kiterjedő tanulásban.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, ismeri az oktatási rendszerek fejlesztésének európai és világtendenciáit szakterülete és a hozzá kapcsolódó egyéb ágazati ellátó rendszerek működésének szabályozását és összefüggéseit.
- Érti a kommunikáció általános elméleteit, alkalmazásának formáit vertikális és horizontális irányban
- Ismeri a neveléstudomány szaknyelvét anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) képességei

- A neveléstudomány és társdiszciplínák köréből származó információk gyűjtésében, hazai és nemzetközi adatbázisok kezelésében releváns nézőpontok szerint képes választani, ezeket feladataiban felhasználni, önállóan alkalmazni.
- Alkalmazza az interdiszciplináris modelleket, képes egy adott probléma több szempontú elemzésére, ami a reális helyzetértelmezést és a konkrét szituációkban történő hatékony alternatív megoldásokat is lehetővé teszi.
- Elemzéseiben alkalmazza a multi- és interkulturális szemlélet összefüggéseit, ezeket kezdeményezően hasznosítja munkájában.
- Képes összehasonlítani a kutatási eredményeket a pedagógiai gyakorlattal.
- Képes önálló szempontok szerint szakmai anyagok elkészítésére, kutatásai eredményeinek objektív bemutatására, elemzésére, és rövidebb szakmai tanulmányok önálló megírására.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével megfelelő képzési feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási utak megtervezésének segítésére.
- Differenciáltan és adaptívan kommunikál szakmai közegben, és pedagógiai szituációkban, szakmai kommunikációs helyzeteket képes irányítani, moderálni.

c) attitűdje

- Szakmai identitásában fontosnak tartja a társadalomtudományi nézőpontot, nyitott a neveléstudomány interdiszciplináris megközelítésére.
- Törekszik a széleskörű szakmai együttműködésre, a problémahelyzetekre nyitott és megfontolt, képes azok professzionális megítélésére.
- Szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett az érték- és

tudásalapú szakmai elemzések iránt.

- Kreatív megoldásokat keres adott témakörök mély megismerésére, a releváns kutatási módszerek alkalmazására, nyitott a kutatási kooperációra, felismeri a közös munka jelentőségét.
- Értékelő, értelmező reflektivitással közelít a gyakorlat és elmélet kapcsolatához. Megalapozott szakmai kritikát fogalmaz meg, saját véleményét meggyőzően és szabatosan fejt ki, szakmai vitákban érvelni tud.
- Képviseli a kommunikáció jelentőségét a pedagógiai és szakmai munkában, fontosnak tartja az informatikai eszközök adta lehetőségek kihasználását, elkötelezett idegen nyelvi képességeinek folyamatos fejlesztése mellett.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére.
- Motivált, kezdeményező innovatív fejlesztésekben, kezdeményező szerepet vállal munkahelyi szervezetében.
- Szakmaközi kapcsolatokban szakmai értékeit-elveit képviseli, érvel mellette.

d) autonómiája és felelőssége

- Erősíti saját szakmai magabiztosságát, reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait.
- Tudatos önfejlesztés révén felelős önálló munkavégzésre képes, mely során a személyes és szakmai céljait össze tudja egyeztetni.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Szakmai meggyőződésen alapuló önálló döntéseket hoz, prioritásként kezeli a kutatásalapú véleménynyilvánítást és tevékenységet.
- Megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben, a kooperációban vezető és vezetett szerepeket is hatékonyan betölt.
- Felelősséget vállal saját kommunikációjáért és annak folyamatos fejlesztéséért.
- Felelősen kezdeményez és vezet innovációs folyamatokat.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a neveléstudomány elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.

Tantárgy felelőse: Molnár Krisztina főiskolai tanár PhD, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Mészáros László óraadó PhD